

PRAWO ADMINISTRACYJNE - 12

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl

REFERENDUM LOKALNE

ZAKRES PRZEDMIOTOWY REFERENDUM LOKALNEGO:

- odwołanie organu stanowiącego JST;
- sposób rozstrzygnięcia sprawy dotyczącej wspólnoty JST, mieszczący się w zakresie zadań i kompetencji organów danej JST;
- inne istotne sprawy, dotyczące społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących wspólnotę;
- w referendum gminnym także:
  - odwołanie wójta (burmistrza, prezydenta miasta),
  - samoopodatkowanie się mieszkańców na cele publiczne mieszczące się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy.

ZAKRES PODMIOTOWY REFERENDUM LOKALNEGO

- w referendum mają prawo brać udział osoby stale zamieszkujące na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, posiadające czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego tej jednostki:
  - w gminie obywatele polscy oraz obywatele UE nieposiadający obywatelstwa polskiego, którzy ukończyli 18 r.ż.,
  - w powiecie i w województwie obywatele polscy, którzy ukończyli 18 r.ż.;

ZAKRES PODMIOTOWY REFERENDUM LOKALNEGO

- inicjatorzy referendum:
  - OSiK JST,
  - na wniosek co najmniej:
    - 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy albo powiatu,
    - 5% uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa,
  - w sprawach odwołania OSiK JST przed upływem kadencji rozstrzyga się wyłącznie w drodze referendum przeprowadzonego na wniosek mieszkańców, który może dotyczyć odwołania rady gminy i wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo odwołania jednego z tych organów,
  - referendum w sprawie odwołania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) może być przeprowadzone także z inicjatywy rady gminy,
  - wniosek mieszkańców może zostać złożony po upływie 10 miesięcy od dnia wyboru organu albo 10 miesięcy od dnia ostatniego referendum w sprawie jego odwołania i nie później niż na 8 miesięcy przed zakończeniem jego kadencji.

WAZNOŚĆ I WYNIK REFERENDUM LOKALNEGO:

- referendum jest **ważne**, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania, a referendum w sprawie odwołania organu JST pochodzącego z wyborów bezpośrednich jest ważne w przypadku, gdy udział w nim wzięło nie mniej niż $\frac{3}{5}$ liczby biorących udział w wyborze odwoływanego organu;
- wynik referendum jest **rozstrzygający**, jeżeli za jednym z rozwiązań w sprawie poddanej pod referendum oddano więcej niż połowę ważnych głosów, a wynik referendum gminnego w sprawie samoopodatkowania się mieszkańców na cele publiczne jest rozstrzygający, jeżeli za samoopodatkowaniem oddano co najmniej $\frac{2}{3}$ ważnych głosów

REFERENDUM LOKALNE A KONSULTACJE SAMORZĄDOWE

- obie instytucje są formą demokracji bezpośredniej,
- w konsultacjach może wziąć udział każdy mieszkaniec JST, a w referendum lokalnym podmioty określone powyżej,
- konsultacje odbywają się w wypadkach przewidzianych ustawą (np. zmiana granic gminy) oraz w innych sprawach ważnych dla gminy, a w referendum lokalne w przedmiocie określonym powyżej;
- konsultacje to forma dialogu społecznego, polega na uzyskiwaniu opinii mieszkańców (**charakter konsultacyjny, niewiążący**), a referendum lokalne może mieć wynik rozstrzygający, o ile jest ważne;
- podstawą prawną konsultacji są ustawy samorządowe i uchwały OSiK JST, a podstawą referendum lokalnego jest ustawa o referendum lokalnym;
- bardziej zbliżona do referendum lokalnego jest szczególna forma konsultacji – budżet obywatelski, w ramach którego mieszkańcy **decydują** o wydaniu części wydatków gminy (rada gminy ma obowiązek uwzględnić wybrane zadania w uchwale budżetowej)

WSPÓŁDZIAŁANIE

„FORMY WSPÓŁDZIAŁANIA” NA PRZYKŁADZIE USG

- współdziałanie między jednostkami samorządu terytorialnego (art. 10 USG) – np. klęski żywiołowe, huragany;
- wspólna obsługa administracyjna, finansowa i organizacyjna gmin (art. 10a-10d USG);
- związki komunalne (art. 64-65, art. 69-70, art. 73-73b USG);
- porozumienie międzygminne (art. 74 USG);
- stowarzyszenia gmin (art. 84 USG).

ZWIĄZEK METROPOLITALNY

- związek metropolitalny jest zrzeszeniem gmin województwa śląskiego, charakteryzujących się istnieniem silnych powiązań funkcjonalnych oraz zaawansowaniem procesów urbanizacyjnych, położonych na obszarze spójnym pod względem przestrzennym, który zamieszkuje co najmniej 2 000 000 mieszkańców. W skład związku metropolitalnego wchodzi miasto na prawach powiatu Katowice;
- związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność;
- związek metropolitalny ma osobowość prawną;
- samodzielność związku metropolitalnego podlega ochronie sądowej;
- o ustroju związku metropolitalnego stanowi jego statut.

ZWIĄZEK METROPOLITALNY

Związek metropolitalny wykonuje zadania publiczne w zakresie:

- kształtowania ładu przestrzennego;
- rozwoju społecznego i gospodarczego obszaru związku metropolitalnego;
- planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju publicznego transportu zbiorowego, w tym transportu drogowego, kolejowego oraz innego transportu szynowego, a także zrównoważonej mobilności miejskiej;
- metropolitalnych przewozów pasażerskich;
- współdziałania w ustalaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na obszarze związku metropolitalnego;
- promocji związku metropolitalnego i jego obszaru.

Związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania gminy, powiatu lub samorządu województwa lub koordynować realizację tych zadań na podstawie porozumienia zawartego z jednostką samorządu terytorialnego lub ze związkiem jednostek samorządu terytorialnego.

Związek metropolitalny może realizować zadania publiczne należące do zakresu działania administracji rządowej na podstawie porozumienia zawartego z organem administracji rządowej.

ZWIĄZEK METROPOLITALNY

- Organami związku metropolitalnego są: zgromadzenie oraz zarząd związku metropolitalnego,
- Zgromadzenie jest organem stanowiącym i kontrolnym związku metropolitalnego.
- Zgromadzenie składa się z delegatów gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego - po jednym z każdej gminy. Delegatami są wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) lub osoby przez nich upoważnione.
- Zarząd jest organem wykonawczym związku metropolitalnego.
- W skład zarządu wchodzi 5 członków, w tym przewodniczący zarządu. Członkiem zarządu nie może być osoba, która nie jest obywatelem polskim. Członkostwa w zarządzie nie można łączyć z: 1) członkostwem w organie jednostki samorządu terytorialnego; 2) pełnieniem funkcji wójta, burmistrza, prezydenta miasta lub ich zastępców; 3) pełnieniem funkcji wojewody lub wicewojewody; 4) mandatem posła lub senatora.

NASTĘPNE ZAJĘCIA:

WARSZTATY Z PRAWA
ADMINISTRACYJNEGO

Źródła:

W prezentacji wykorzystano:

- [J. Korczak, P. Lisowski, A. Ostapski, *Ustrój samorządu terytorialnego. Materiały dydaktyczne*, Wrocław 2017.](#)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim
- [Skrypt z PA.](#)

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl